

Szállítmánybiztosítás

Dopravné poistenie - ekonomická forma finančného zabezpečenia firiem pre prípad náhodilých udalostí, ktorých dôsledkom sú majetkové škody, mimoriadne náklady alebo nečakaná potreba finančných prostriedkov.

Cieľom dopravného poistenia je nahradiť škody ktoré vznikli pri preprave tovaru.

2 TYPY POISTENIA:

A) Poistenie Kaska = poistenie dopravných prostriedkov

B) Poistenie Karga = poistenie prepravovaných tovarov Osobitě na dopravnom poistení je to, že týmto poistením sú kryté nielen vecné škody, straty,..., ktoré vznikli fyzickým zničením, ale aj:

- Zachraňovacie náklady = náklady vynaložené na odvrátenie hrozacej škody , ktorá už vznikla (oprava obalu, vysušenie tovaru,...). Poistovňa hradí tieto náklady ak boli vynaložené nutne a účelne, bez ohľadu na úspech.
- Zisťovacie náklady = náklady spojené s uplatnením nároku na náhradu škôd (zisťovanie rozsahu škody) a vyčísľujú sa podľa účtovných dokladov.
- Príspevok k spoločnej havárii = vyplýva pre vlastníka tovaru z medzinárodného práva, ktoré upravuje rozdelenie strát a výloh vzniknutých pri zachraňovaní dopravného prostriedku a jeho náklady (pri leteckej a vodnej doprave). Poistenie sa uskutočňuje prostredníctvom podpísania poistnej zmluvy = doklad kde sa 1 strana zaväzuje platiť poistné a 2 strana platiť náhradu škôd v dohodnutom rozsahu.

POISTNÁ ZMLUVA

1) Hromadná = rámcová dohoda pre dlhodobé poistenie (základ. pravidlá pre obe strany). Výhoda v tom, že nie je nutné platiť poistné vopred lebo sa platí v dohodnutých termínoch a výšku poistného je možné zakalkulovať do cien.

2) Individuálna = poistenie od prípadu k prípadu. Pre každú udalosť nová poistná zmluva - určená priamo na konkrétnu prepravu. Rozsah krytia pri

doprave je poistenie „z klinca na klinec“ - poistenie umeleckých predmetov a poistenie „zo skladu na sklad“ - od okamihu opustenia skladu do okamihu dovozu na sklad. Je to najlepšie možné poistenie.

Základné druhy poistenia v medzinárodnom obchode:

- Poistenie proti všetkým rizikám „AAR“ = nie je lacné. Vzťahuje sa na prípad úplných alebo čiastočných strát, zničenia, poškodenia zásielky a škody spôsobené prirodzenou povahou tovaru. Týmto poistením nie sú kryté politické a vojnové riziká a porušenia predpisov (zákonných, bezpečnostných, dopravných).

- Poistenie „WPA“ = poistenie zvláštnej havárie - predstavuje úhradu škôd, ktoré vzniknú na tovare a dopravnom prostriedku ako dôsledok rizík, ktoré vyplývajú z daného druhu prepravy. Likvidácia škôd sa robí oddelene na dopravnom prostriedku a oddelene na tovare.

- Poistenie „FPA“ = poistenie s vylúčením zvláštnej havárie - poisťuje sa tovar iba proti celkovej strate. Je vhodný pre hromadné substráty (nafta) a pre voľne uložené tovary (drevo). Je to lacné poistenie.

- Poistenie vojnového nebezpečenstva = kryje škody, ktoré vznikli udalosťami s povahou vojnových rizík. Výška poistného sa určuje Londýnskym poisťovacím trhom a je veľmi pohyblivá v závislosti od toho, kde aká udalosť vypukne alebo nevypukne.

- Poistenie politických rizík = poistenie proti štrajkom, vzburám,... Obvykle je to poistenie pri spoločnej sadzbe s poistením vojnového nebezpečenstva. Kryje len vecné škody.

- Ďalšie druhy poistenia:

- 1) Lomené poistenie - také poistenie, kde jednotlivé úseky prepravy sú poistené v rôznych poisťovacích spoločnostiach. Výhoda: celkovo nižšia sadzba poistného. Nevýhoda: ťažká dokazovateľnosť úseku, na ktorom vznikla škoda.

- 2) Dvojné poistenie - také poistenie, kde rozsah poistného krytia prevyšuje cenu tovaru.

- 3) Poistenie riečneho kaska - oproti ostatným druhom poistenia kryje aj škody, ktoré vznikli 3 osobám.

4) Špedičné poistenie - kryje škody vyplývajúce zo zodpovednosti špeditéra — chybná voľba medzišpeditéra, — chybné inštrukcie vyplývajúce z neznalosti.

5) Poistenie valozov – poistenie cenných zásielok Poistné sa vyjadruje v % alebo v promile z poistnej čiastky. Výška tohto poistného závisí od

- povaha prepravovaného tovaru
- balenie tovaru
- dopravný prostriedok
- prepravná cesta
- rozsah poistného krytia
- mimoriadne okolnosti
- výška franšízy

Franšíza = spoluúčasť vlastníka na poistení.

- dôvody, aby sa nemuseli opakovane riešiť drobné škody; stimulovať vlastnosti tovaru pri preprave.

Franšíza má 3 podoby:

- nepodmienená - excedentná - poisťovňa hradí excedent (= rozdiel medzi % vzniknutej škody a % dohodnutej franšízy)
- podmienená - poisťovňa nehradí škody do % dohodnutej franšízy, ale hradí celú škodu nad toto %.
- absolútna - dohodnutá pevná čiastka spoluúčasti poistníka.

Franšíza sa neuplatňuje pri celkovej strate zásielky, pri živelných pohromách, rozsiahlych nehodách, príspevku k spoločnej havárii a zachraňovacích a zaistovacích nákladoch.

Tri stupne riešenia prepravných rizík

? Prenesenie rizika (poistenie prepravy a špedície)

? Zabránenie resp. zníženie rizika (výber vhodnej dopravy, vhodné a bezpečné balenie a označenie tovaru, národné požiadavky na balenie tovaru)

? Zbavenie s rizika prenesením na obchodných partnerov – závisí od platných podmienok upravujúcich ručenie

V oboch prípadoch treba odpovedať na otázky, Za aké škody dopravca ručí?

Do akej hodnoty dopravca ručí?

CESTNÁ DOPRAVA – ZÁKLADNÝ MEDZINÁRODNÝ DOHOVOR CMR

Dohoda CMR má pre ratifikujúce krajiny donucovací charakter. Vychádza z princípu zodpovednosti za nebezpečenstvo, to znamená, že dopravca zodpovedá za tovar od okamihu jeho prijatia až po vydanie oprávnenej osobe. Táto zodpovednosť je vyjadrená aj v nákladnom liste CMR. Výška ručenia je 8,33 SDR na 1 kg hrubej hmotnosti škody na tovare. Dopravca zodpovedá:

- pri prekročení termínu dodania až do výšky ceny za dopravu
- pri chybe dobierky do výšky dobierky

Hranica za ručenie škôd, ktoré vyplynuli z prekročenia dodacej lehoty sa môže posunúť zápisom záujem na dodaní, tým pádom sa posúva výška poistného.

ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA – DOHODA CIM

Podmienky zodpovednosti dopravcu za tovar sú upravené podobne ako v CMR. Maximálna výška ručenia za 1 kg hrubej hmotnosti tovaru je 17 SDR.

NÁMORNÁ – LÍNIOVÁ PREPRAVA – HAAGSKE A HAAGSKO-VISBYSKÉ PRAVIDLÁ

Upravujú zodpovednosť lodiar, pričom podmienky sú vyznačené na zadnej strane konosamentu. Podľa týchto pravidiel ručí lodiar len za komerčné zavinenie, nie za plavebné alebo technické zavinenie. Lodiari ručia maximálne 2 SDR za 1 kg.

LETECKÁ PREPRAVA – WARSHAVSKÝ DOHOVOR WA

Dohovor má pre členské krajiny donucovací charakter a upravuje ručenie leteckého dopravcu. Základný princíp, z ktorého sa vychádza je „zavinenie s opačnou dôkazovou záťažou“. Ak vznikla škoda, ktorej prvotnou príčinou bolo chybné balenie, vnútorná skaza, nemusí dopravca dokazovať svoju nevinu. Strana, ktorá je vlastníkom tovaru musí dokazovať jeho vinu. Je tu možné prehlásenie hodnoty tovaru, to znamená, že určíme hodnotu vyššiu ako je pôvodná cena za príplatok.